

TAALADVIEZEN VOOR OUDERS VAN TRANSNATIONAAL GEADOpteERDE KINDEREN.

De taalontwikkeling van transnationaal geadopteerde kinderen brengt unieke uitdagingen met zich mee. Terwijl u en uw kind druk bezig zijn met het wennen aan de nieuwe situatie en de hechting aan elkaar, komt daar nog eens een taalbarrière bovenop. In wat volgt worden enkele praktische tips en adviezen gedeeld die ouders kunnen helpen om de taalontwikkeling te stimuleren bij transnationaal geadopteerde kinderen tussen 2 en 5 jaar. De tips ondersteunen de taalontwikkeling, terwijl er ook ruimte is voor hechting binnen het dagdagelijkse gezinsleven.

Disclaimer: Deze adviezen zijn bedoeld als ondersteuning bij de taalontwikkeling van uw kind. Ze zijn gemaakt om eenvoudig toe te passen in het dagelijkse gezinsleven. Omdat elk kind en elk gezin uniek is, is het belangrijk om aan te voelen wat werkt. Als u merkt dat deze tips te belastend zijn, de hechting in de weg staan, of niet werken voor uw kind, is het beter om ze even los te laten.

Deze adviezen werden ontwikkeld in kader van het bachelorproefproject in de opleiding logopedie en audiologie aan Hogeschool Gent.

Wat kan u verwachten van de taalontwikkeling van uw kind?

Verlies van de eerste taal

Voor een kind dat uit het buitenland geadopteerd wordt, stopt de blootstelling aan de eerste taal abrupt. De kinderen zullen dan ook **snel hun eerste taal verliezen**. Kinderen die voor de leeftijd van 4 jaar geadopteerd worden, zullen na 6 tot 12 weken stoppen met het spreken van hun eerste taal en na 16 tot 22 weken stoppen met het begrijpen van hun eerste taal. Kinderen die ouder zijn dan 4 jaar op het moment van adoptie behouden de eerste taal iets langer, maar ook bij hen zal binnen het eerste jaar na adoptie de eerste taal verloren gaan. Ook bij siblingadopties kan de eerste taal langer blijven hangen, gezien zij vaak nog een tijdje blijven communiceren met hun broers of zussen.

Ontwikkeling van de nieuwe taal

De ontwikkeling van de nieuwe taal (in dit geval Nederlands) verloopt in **3 fases**.

De eerste fase is de **non-verbale fase of de stille periode**. Deze fase duurt enkele weken tot enkele maanden. Het kind verliest zijn eerste taal, maar is het Nederlands nog niet machtig, waardoor het weinig of niet spreekt. U hoeft zich dus zeker geen zorgen te maken over deze stille periode. Ga in op alle pogingen tot communicatie van uw kind (geluiden maken, gebaren maken, woorden herhalen, woordjes zeggen...). Ingaan op deze pogingen kan u doen door uw aandacht te richten tot uw kind, door te glimlachen, door te antwoorden op uw kind, door te doen waar ze om vragen en zo verder. Communicatieve pogingen vormen de basis voor het leren van taal. Ga zo veel mogelijk in interactie aan de hand van de gegeven tips. Uw kind zal u al snel voor een groot deel beginnen begrijpen, ook al kan het nog niet spreken in het Nederlands.

Na de stille periode gaat uw kind over tot de **fase van de losse woorden**. In deze fase zal uw kind losse Nederlandse woorden gebruiken om zich, in combinatie met gebaren en mimiek, duidelijk te maken.

Deze fase gaat dan stilletjes aan over in de **fase van de eenvoudige zinnen**. In deze fase experimenteren de kinderen met taal en is het van belang dat u positief ingaat op deze pogingen, door veel reacties te geven. In deze fase worden er nog veel fouten gemaakt en dat is normaal, hoe u daar best mee omgaat vindt u in tip nr. 4.

Wanneer verloopt de taalontwikkeling zoals bij leeftijdsgenoten?

Ongeveer **3 jaar na de adoptie** mag u verwachten dat de taalontwikkeling van uw kind het gemiddelde niveau bereikt van niet-geadopteerde leeftijdsgenootjes. Het kan echter zijn dat uw kind nog **iets meer tijd nodig heeft en dan vooral om langere en complexere zinnen te vormen**. Ook dit wordt na verloop van tijd ingehaald.

Taal op school

Na de adoptie zal uw kind op een bepaald moment op school starten. In het algemeen is het aan te raden om **tijdens de stille periode van het kind nog niet met school te starten, maar thuis te focussen op de hechting en het wennen met uw kind**. Tijdens deze periode kan u wel al in overleg gaan met de school.

Samenwerking met de (toekomstige) school en leerkracht van uw kind is hier van belang. Om ervoor te zorgen dat uw kind niet meteen op een frustratieniveau zit op school, kan het beter zijn om een jaar lager te starten. Zo heeft uw kind tijd om aan de nieuwe situatie te wennen, maar ook om de nieuwe leerstof te leren kennen in de nieuwe taal en **succeservaringen** op te doen. Het talig niveau van de klasgenoten komt op die manier meer in de buurt van uw kind, wat vrienden maken gemakkelijker maakt.

Transnationaal geadopteerde kinderen hebben **vaak nog iets meer nood aan structuur, zekerheid en emotionele ondersteuning op school**. Ga hierover in gesprek met de school en bekijk samen de mogelijkheden.

Wat kan u zelf doen? 4 tips

Tip 1: Wees de voice-over tijdens alledaagse activiteiten

Kinderen imiteren de taal die ze horen. Het is dus van groot belang om veel met uw kind te praten. Hoe meer u uw kind betreft bij alledaagse activiteiten, zoals koken, opruimen, boodschappen doen, aankleden... hoe meer verschillende taal er kan worden aangeboden. Taal aanleren doet u thuis best **niet op een schoolse manier** (lesmomenten inlassen, woordjes opvragen, zinnen laten nazeggen...). Dit kan leiden tot frustraties bij zowel u als uw kind. **Vertel in plaats daarvan over wat jullie aan het doen zijn en ga in interactie met uw kind.** Dat wil zeggen dat u uw kind zoveel mogelijk betreft in wat u doet en tegelijkertijd praat met uw kind. **Dit kan op verschillende manieren:**

- Beschrijf wat jullie op dat moment aan het doen zijn. (We steken nu de koekjes in de oven. We wandelen onder de bomen. We steken de broek in de wasmachine. We nemen nu een winkelwagentje...)
- Wijs voorwerpen aan en laat hen voorwerpen aangeven. (Kan jij die lepel aan mama geven? Geef eens de mand, alstublieft. Leg de groenten maar in het winkelwagentje.)
- Praat samen over jullie dag. Zorg er hierbij voor dat uw kind zich de dingen kan herinneren of voorstellen. (We speelden vandaag buiten met de bal. We hebben koekjes gebakken.)

Tip 2: Zorg voor leesmomentjes met ruimte voor gesprek

Eventjes tijd maken in jullie avondroutine voor een tof boekje zorgt niet enkel voor een **gezellige afsluiter van de dag, maar ook voor een krachtig taalaanbod.** Door voor te lezen maakt u plaats voor nieuwe woordenschat, persoonlijke ontwikkeling en nieuwe kennis. Bij voorlezen staat de interactie tussen uw kind en uzelf centraal. Interactie creëren kan u doen **door het stellen van open vragen over het boek.**

- Verken samen het boek. (Wat staat er op de kaft? Over wie zou het gaan?)
- Ga in op de tekeningen in het boek. (Wat doet de jongen hier?)
U kan hierbij gerichte vragen stellen om uw kind te helpen. (Wat heeft hij vast? Hoe kijkt hij?...)
- Ga dieper in op de inhoud en nieuwe woorden. (Wat is kriebelen? Kan jij eens tonen wat kriebelen is?)
- Moedig uw kind aan wanneer het actief deelneemt. (Dat heb je goed gezien! Dat is een leuk idee!)
- Leg linken naar de leefwereld van uw kind. (Wij hebben ook een huisdier hé? Wie is dat?)

Meer info over interactief voorlezen via deze links:

[Ouders.nl](https://www.ouders.nl)

[Klasse.be](https://www.klasse.be)

Tip 3: Maak tijdens de stille periode gebruik van pictogrammen, foto's en gebaren

Tijdens de stille periode, die enkele weken tot enkele maanden kan duren, is het nuttig om gebruik te maken van prenten, foto's en gebaren tijdens de communicatie met uw kind. Door prenten te gebruiken kan de communicatie tijdens alledaagse situaties vlotter verlopen. U kan **prenten gebruiken voor basisbehoeften, zoals honger, plassen, dorst, slapen...** die zowel u als uw kind kunnen gebruiken. Daarnaast is het nuttig om prenten te gebruiken voor **dingen die jullie vaak doen zoals eten maken, spelen, verhaaltjes lezen...** Ook hier kan u gebruik maken van de prenten om te verduidelijken wat u zegt of kan uw kind de prenten gebruiken om aan te wijzen wat het graag zou doen.

Daarnaast kan je ook gebruikmaken van **foto's voor plaatsen en personen**. Bijvoorbeeld oma bezoeken, naar het park gaan...

Enkele simpele gebaren voor begrippen als meer, genoeg, kleren aandoen enz. kunnen jullie ook al een eindje op weg helpen. **Veel van deze gebaren gebruikt u al spontaan**. Denk maar aan hoe u communiceert wanneer er veel omgevingslawaai is.

Bij zowel gebaren als prenten is het van **groot belang dat u simultaan de Nederlandse taal aanbiedt**. Wanneer u wijst naar een prent, zegt u op dat moment ook het woord of de zin die erbij hoort.

Naar bed

In bad

Voorlezen

Eten/ honger

Pyjama aan

Schoenen aan

Opruimen

Tanden poetsen

Op het internet, bijvoorbeeld via **Pinterest** kan u veel bruikbare voorbeelden terugvinden:

Tip 4: Help door het geven van een correct voorbeeld

Tijdens de taalontwikkeling is het **compleet normaal dat kinderen fouten maken**. Om het zelfvertrouwen niet te schaden en te vermijden dat uw kind dichtklapt, is het van belang dat u hen **niet expliciet corrigeert**. ('Nee, dat is fout, zo zeggen we dat niet.' of 'Nee, je moet het zo zeggen...') U kan hen in plaats daarvan helpen door het **juiste voorbeeld te geven**. Dus wanneer uw kind 'Ik heeft een nieuwe jas' zegt, kan u het juiste woord aanbieden: 'Wauw, wat heb jij een mooie jas'. Hierbij kan u de nadruk leggen op het woord 'heb'. U gebruikt het best een normale intonatie en geen strenge, berispelende toon.

Wanneer kan er extra ondersteuning nodig zijn?

Wanneer de stille periode langer duurt dan een jaar.

Een **stille periode** is volkomen normaal, maar zou **niet langer mogen duren dan één jaar**. Wanneer u merkt dat uw kind **na enkele maanden nog geen pogingen doet om zich te uiten** (in de eerste taal, door geluiden, door gebaren...), mag u sneller aan de alarmbel trekken.

Wanneer u het gevoel heeft dat uw kind u nog niet begrijpt na enkele maanden.

Taalbegrip van het Nederlands heeft natuurlijk even tijd nodig om te ontwikkelen, maar na ongeveer 3 maanden zou uw kind al **eenvoudige, alledaagse taal moeten begrijpen**. Uitingen zoals 'We gaan slapen.' of 'We gaan eten.' zou uw kind al moeten begrijpen.

Wanneer uw kind niet kan volgen op school.

Wanneer uw kind kan meevolgen in de klas, zorgt dit ervoor dat uw kind succes ervaart. Dat stimuleert het zelfvertrouwen en beperkt frustraties. Sommige kinderen hebben **nood aan extra ondersteuning**. Wanneer u merkt dat uw kind niet kan volgen, is het belangrijk dat u hulp inschakelt. Misschien heeft uw kind nood aan extra ondersteuning of heeft uw kind er baad bij om naar een lager jaar te veranderen. Ga hiervoor steeds in **overleg met de klasleerkracht** (en zorgleerkracht), zo krijgen u en de leerkracht een duidelijk beeld over uw kind.

Vergelijk eerst eens met de gemiddelde taalontwikkeling

Misschien maakt u zich zorgen over bepaalde fouten die uw kind nog maakt, maar is dit eigenlijk nergens voor nodig. Misschien maakt u zich zorgen, omdat uw kind werkwoorden niet correct vervoegt of omdat uw kind de letter 'r' nog niet kan zeggen, terwijl kinderen van hun leeftijd dat eigenlijk nog niet moeten kunnen. Kinderen blijven doorheen hun taalontwikkeling fouten maken en dat is compleet normaal. **Onderscheid maken** tussen fouten die eigen zijn aan de taalontwikkeling en fouten die wijzen op een achterstand kan moeilijk zijn. Op de **website van Kind & Gezin** staat er een handig en beknopt overzicht van de gemiddelde taalontwikkeling.

Pas op: Maak u geen zorgen wanneer uw kind niet even snel ontwikkelt zoals op de website vermeld staat. Gebruik de website om uzelf gerust te stellen, wanneer u misschien een **overschatting** aan het maken bent.

Op zoek naar een logopedist?

Wanneer u zich zorgen maakt, kan u aankloppen bij een logopedist. Zij kunnen u in de eerste plaats **gerust stellen of uw zorgen bevestigen**. Daarnaast kunnen zij nog aanvullende adviezen geven en indien nodig kan er therapie worden opgestart.

- De site van de VVL (Vlaamse Vereniging Logopedie) heeft een zoekfunctie voor logopedisten in de buurt. Hierbij duid je bij specialisatie best 'taalontwikkelingsstoornissen' aan.
<https://www.vvl.be/logopedisten>
- Via deze site kan je ook op zoek gaan naar een logopedist die gespecialiseerd is in meertaligheid.
<https://www.taalbrug.be/databank/gespecialiseerde-logopedisten>
- Tot slot kan u zich ook aanmelden bij een **Centrum voor ambulante revalidatie** in de buurt.